

פִּרְקֵי אָבוֹת

PIRKE AVOT — ISIEN MIETELMÄT

HEPREA-SUOMI

Johanan Ben-Israel 5769 — יוחנן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 25.12.2008

JOHDANTO

Mišna jakautuu kuuteen järjestykseen tai osaan (*seder*). Kukin osa jakautuu traktaatteihin (*massekot*), jotka on puolestaan jaettu lukuihin (*perek*). *Mišna* käsittää Tooran käskyihin liittyvän aiemmilta sukupolvilta perityn tradition, joka kiteytyi nykyiseen muotoonsa vuoteen 200 tultaessa. Tradition mukaan *Mišnan* kirjoitti rabbi J^ehuda HaNasi (Rabbenu HaQadoš).

Mišnan traditio liittyy kiinteästi Tooran käskyihin, siinä selitetään eri käskyihin liittyvät käytännöt. Tämä käytäntö on nimeltään '*vaellus*' (*halakā*), siis oikea vaellus Tooran käskyjen mukaan. *Mišnassa* siteerataan eri rabbiin ja koulukuntien lausumia kunkin *halakā* yhteydessä. Ainoana poikkeuksena tästä on traktaatti *Avot* (Isät), joka tunnetaan myös nimellä *Pirke Avot* (Isien mietelmät). Siinä kerrotaan *Mišnan* tradition historia ja siteerataan suurten rabbiin opetuksia, lausumia ja eettisiä ohjeita. Juutalaisten keskuudessa *Pirke Avot* on suosittua lukemista ja siksi se onkin osana useimmissa Rukouskirjoissa (*Siddur*). Kristillisessä maailmassa *Pirke Avot* on lähes tuntematon.

Mišnan teksti on hyvin tiivistä ja kiteytettyä, niin että se on helppo muistaa ulkoa. Traditiota siirrettiin uusille sukupolville muistin varaisesti ennen *Mišnan* kirjoittamista. Tietynlainen heprean kielellinen rakenne onkin tyylipistä juuri *Mišnan* kielelle, jota yleensä nimitetään *Mišnan* hepreaksi. Usein vain Tooran ja kaikkien raamatullisten Kirjoitusten perusteellinen tunteminen yhdessä muun juutalaisen tradition kanssa antaa edellytykset *Mišnan* ymmärtämiselle. *Pirke Avot* ei ole poikkeus, vaikka se onkin monessa suhteessa helpommin lähestyttävä kuin monet muut *Mišnan* traktaatit. Toseftassa ja Talmudissa *Pirke Avot* -traktaattia ei käsitellä, koska se ei sisällä varsinaista *halakā*, ja on myöhäisempää perua kuin *Mišnan* muut osat.

Pirke Avot -traktaatin rakenteen olen kopioinut osittain Jacob Neusnerin englanninkielisestä käännöksestä sen selkeyden vuoksi. Rakenne on esitetty punaisella kunkin jakeen käännöksessä. Tekstin ymmärtämisen kannalta tärkeät lisäykset ja käännösvaihtoehdot ovat hakasuluissa [ ]. Käännöksessäni pyrin sanatarkkuuteen hyvän suomenkielen kustannuksella. Heprealaiset nimet olen pyrkinyt translitteroimaan suomeksi mahdollisimman helposti ja luettavasti. Pyydän nöyrästi anteeksi mahdollisia käännösvirheitä ja vääriä tulkintoja, koska en ole heprean kielen asiantuntija vaan innostunut amatööri. Juuri siksi halusinkin säilyttää alkuperäisen heprealaisen tekstin käännökseni rinnalla. Kiitos, kun ilmoitat kaikista käännösvirheistä ja vääristä tulkinnoista yms.

TÄRKEIMMÄT LÄHTEET

- שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. מִשְׁנֵיזוֹת מְאִירוֹת עֵינַיִם. עִם פִּירוּשֵׁי הָרַע"ב בְּרִטְנֹרָא וְעִיקָר תּוֹסֵפוֹת יו"ט. תּוֹלְדוֹת רַבֵּינוּ הַקְדוּשׁ מִחֶבֶר הַמִּשְׁנִיּוֹת. הַקְדַּמַּת הָרַמְבַּ"ם לְסֵדֶר הַמִּשְׁנָה. וְהוֹסֵפוֹת הַשּׁוֹבוֹת. הַדְפַסַּת סִפְרֵי אֵיכוֹת (• Heparankielinen Mišna)
- THE MISHNAH. A NEW TRANSLATION. Introduction and translation: Jacob Neusner. Yale University Press, New Haven and London 1988.
- אַבְרָהָם אֶבֶן-שׁוֹשָׁן. מִלּוֹן בֵּית-הַסֵּפֶר. מִלּוֹן עִבְרִי לְתַלְמִידִים מְנַקֵּד וּמְצַיֵּר. מִהַדְוָרָה תְּרֻשָׁה. הַמִּלּוֹן הַחֲדָשׁ 2000 (• Avraham Even-Shoshanin heprean kielinen koulusanakirja)
- Brown, Francis: THE BROWN-DRIVER-GRIGGS HEBREW AND ENGLISH LEXICON. Hendrickson, USA 2004. 8. painos. (Perustuu teokseen, William Gesenius: HANDWÖRTERBUCH ÜBER DAS ALTE TESTAMENT).
- Delshad, Ester; Moisiö, Rauha; Santala, Risto & Seppälä, Seppo (toim.): HEPREA-SUOMI SANAKIRJA. Suomen Karmel-yhdistys. Ari-paino, Saarijärvi 1981.
- Jastrow, Marcus: THE DICTIONARY OF THE TARGUMIM, THE TALMUD BAVLI AND YERUSHALMI, AND THE MIDRASHIC LITERATURE ת - א - חורב, Jerusalem, Israel 1903.
- Klein, Ernst: A COMPREHENSIVE ETYMOLOGICAL DICTIONARY OF THE HEBREW LANGUAGE. Carta Jerusalem. The University of Haifa, Israel 1987.

HUOMAA! Olen kääntänyt vasta kolme lukua kuudesta, mutta jatkan kääntämistä. Oli suuri työ kirjoittaa koko traktaatti ensin hepreaksi ja nyt käännöstyö on vieläkin suurempi, vaikeampi ja haastavampi, mutta luvassa on koko traktaatti myös suomeksi.

שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה — סֵדֶר נְזִיקִין — מִסְכַּת אָבוֹת

MIŠNAN KUUSI SEDERIÄ — SEDER VAHINGOT — TRAKTAATTI ISÄT

Käännös: Johanan Ben-Israel 2008 — יוחנן בן-ישראל ה'תשס"ה

Luku 1

פָּרָק א

א. מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסְרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מִסְרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים, הֵווּ מְתוּנִים בְּדִין, וְהֶעֱמִידוּ תְלֻמִּידִים הֶרְבֵּה, וַעֲשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה:

1. A. Moše vastaanotti Tooran [suullisen Mišna-tradition] Siinailta, ja kertoi sen Jehošualle, ja Jehošua vanhimmille, ja vanhimmat profeetoille,
I B. ja profeetat kertoivat sen suuren seurakunnan miehille.
C. He sanoivat kolme asiaa:
  1. Olkaa maltillisia tuomiossa,
  2. ja kasvattakaa paljon opetuslapsia,
  3. ja tehkää aita Tooran [ympäri].

ב. שְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מְשִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה. הוּא הָיָה אוֹמֵר, עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֵבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים:

2. II A. Šimon Oikeamielinen oli [viimeisenä] jäljellä suuresta seurakunnasta.
B. Hän tapasi sanoa: Maailma seisoo kolmen asian varassa:
  1. Tooran varassa,
  2. ja [pyhäkkö]palveluksen varassa
  3. ja rakkaudentöiden varassa.

ג. אֲנִשְׁיָנּוּס אִישׁ סוֹכּוֹ קִבֵּל מִשְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אֵל תְּהִיוּ כְּעֹבְדִים הַמְשַׁמְשִׁין אֶת הָרֵב עַל מְנַת לְקִבֵּל פָּרֶס, אֲלָא הֵווּ כְּעֹבְדִים הַמְשַׁמְשִׁין אֶת הָרֵב שְׁלֵא עַל מְנַת לְקִבֵּל פָּרֶס, וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם:

3. III A. Antignos Sokolainen vastaanotti Šimon Oikeamieliseltä.
B. Hän tapasi sanoa:
  1. Älkää olko sellaisia palvelijoita, jotka palvelevat herraansa korvauksen saamisen toivossa,
  2. mutta olkaa sellaisia palvelijoita, jotka palvelevat herraansa ilman korvauksen saamisen toivoa,
  3. niin Taivasten Pelko tulee olemaan yllänne.

ה. יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים קבלו מהם.
יוסי בן יועזר איש צרדה אומר, יהי ביתך בית ועד לחכמים, והוי
מתאבק בעפר רגליהם, והוי שותה בצמא את דברייהם:

4. I A. Jose ben Joezer Seredalainen ja Jose ben Johanan Jerusalemlainen vastaanottivat heiltä.

- B. Jose ben Joezer Seredalainen sanoo:
1. Olkoon kotisi viisaiden [oppineiden] kokoontumispaikka,
  2. ja piehtaroi heidän jalkojensa tomussa,
  3. ja juo janoon heidän sanojaan.

ה. יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר, יהי ביתך פתוח לרוחה, ויהיו
עניים בני ביתך, ואל תרבה שיחה עם האשה. באשתו אמרו, קל וחמר
באשת חברו. מפאן אמרו חכמים, כל זמן שאדם מרבה שיחה עם
האשה, גורס רעה לעצמו, ובוטל מדברי תורה, וסופו יורש גיהנם:

5. A. Jose ben Johanan Jerusalemlainen sanoo:

1. Olkoon kotisi ovi leveästi auki,
2. ja olkoot köyhät talosi lapsia,
3. äläkä keskustele [kinastele] paljon naisen [vaimon] kanssa.

B. Vaimosta he sanoivat, kuinka paljon enemmän ystäväsi vaimo [qal wahomer -säantö],
tästä viisaat sanoivat: Kaiken aikaa kun mies keskustelee [kinastelee] paljon vaimon kanssa:

1. Hän tuottaa vahinkoa itselleen,
2. ja on poissa Tooran sanoista,
3. ja lopuksi perii Gehinnomin [helvetin tulen].

ה. יהושע בן פרחיה ונתאי הארכלי קבלו מהם. יהושע בן פרחיה אומר,
עשה לך רב, וקנה לך חבר, והוי דן את כל האדם לכף זכות:

6. II A. Jehošua ben Perahja ja Nittai Arbelilainen vastaanottivat heiltä.

- B. Jehošua ben Perahja sanoo:
1. Tee itsellesi rabbi [opettaja],
  2. ja hanki itsellesi kumppani [opiskelukaveri],
  3. ja anna tuomio jokaiselle hänen ansionsa mukaan.

ה. נתאי הארכלי אומר, הרחק משכן רע, ואל תתחר לרשע, ואל
תתיאש מן הפרענות:

7. A. Nittai Arbelilainen sanoo:

1. Pysy kaukana pahasta naapurista,
2. äläkä ole tekemisissä vääryyden tekijän kanssa,
3. äläkä anna periksi palkanmaksun toivosta [tekojen mukaan].

ח. יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח קבלו מהם. יהודה בן טבאי אומר,
אל תעש עצמך כעורכי הדין. וכשיהיו בעלי דינין עומדים לפניך,
יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרים מלפניך, יהיו בעיניך כזכאין, כשקבלו
עליהם את הדין:

8. III A. Jehuda ben Tabbai ja Šimon ben Šatah vastaanottivat heiltä.
B. Jehuda ben Tabbai sanoo:
1. Älä tee itseäsi ennakolta tuomitsijaksi [kun olet tuomitsemassa].
  2. Ja kun asianosaiset seisovat edessäsi, olkoot he silmissäsi kuin syylliset.
  3. Ja kun he jättävät sinut, olkoot he silmissäsi kuin viattomat, koska he hyväksyivät tuomion.

ט. שמעון בן שטח אומר, הוי מרבה לחקור את העדים, והוי זהיר
בדבריה, שמא מתוכם ילמדו לשקר:

9. A. Šimon ben Šatah sanoo:
1. Tutki todistajat huolella,
  2. ole varovainen sanoissasi,
  3. jotteivät ketkään heidän keskeltään oppisi valehtelemaan [siitä mitä sanot].

י. שמעיה ואבטליון קבלו מהם. שמעיה אומר, אהוב את המלאכה,
ושנא את הרבנות, ואל תתנדע לרשות:

10. IV A. Šemaja ja Avtaljon vastaanottivat heiltä.
B. Šemaja sanoo:
1. Rakasta työtä,
  2. vihaa rabbinaattia [esivaltaa],
  3. äläkä ystävyysty vääryyden tekijän kanssa.

יא. אבטליון אומר, חכמים, הזהרו בדבריהם שמא תחובו חובת גלות
ותגלו למקום מים הרעים, וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו,
ונמצא שם שמים מתחיל:

11. A. Avtaljon sanoo:
1. Viisaat [oppineet], varokaa sanojanne, ettette tulisi syyllisiksi pakkosiirron rangaistukseen ja joutuisi pakkosiirtoon paikkaan, jossa on pahaa vettä, ja etteivät teidän jälkeen

tulevat opetuslapset joisi sitä ja kuolisi, ja ettei Taivasten Nimi näin joutuisi häväistyksi.

יב. הַלֵּל וְשַׁמַּי קִבְּלוּ מֵהֶם. הֲלֵל אֹמֵר, הֲוִי מִתְּלַמִּידוֹ שֶׁל אֶהְרֹן, אֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם, אֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה:

12. V A. Hillel ja Šammai vastaanottivat heiltä.

B. Hillel sanoo:

1. Olkaa Aharonin opetuslapsia, rauhaa rakastavia ja rauhaan pyrkiviä, luotuja [ihmisiä] rakastavia, vetäen heitä lähemmäksi Tooraa.

יג. הוּא הָיָה אֹמֵר, נִגַּד שְׁמָא, אֶבְרַד שְׁמֵהּ. וְדָלָא מוֹסִיף, יִסִּיף. וְדָלָא יְלִיף, קִטְלָא חֵיב. וְדִאֲשַׁתְּמֵשׁ בְּתַנְא, חֲלָף:

13. A. Hän tapasi sanoa [arameaksi]:

1. Suuri nimi on tuhottu nimi.
2. Ja siltä joka ei lisää, vähennetään.
3. Ja se joka ei opiskele, on ansainnut kuoleman.
4. Ja se joka käyttää kruunua, hukkuu.

יד. הוּא הָיָה אֹמֵר, אִם אֵין אָנִי לִי, מִי לִי. וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי, מָה אָנִי. וְאִם לֹא עֲכָשִׁיו, אֵימָתִי:

14. A. Hänellä oli tapana sanoa:

1. Jos en ole mitään itselleni, kuka on [silloin jotakin] minulle?
2. Ja jos olen vain itselleni, kuka olen?
3. Ja jos ei nyt, niin koska?

טו. שַׁמַּי אֹמֵר, עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קְבֵעַ. אֹמֵר מְעַט וְעֲשֵׂה הַרְבֵּה, וְהִי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת:

15. A. Šammai sanoo:

1. Tee Toorastasi [opetuksestasi] kiinteä [kokonaisuus].
2. Sano vähän, mutta tee paljon,
3. Ottakaa vastaan [tervehtikää] kaikki ihmiset hymyilevin kasvoin.

טז. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אֹמֵר, עֲשֵׂה לְךָ רַב, וְהִסְתַּלַּק מִן הַסִּפְק, וְאֵל תִּרְבֵּה לְעֵשֶׂר אָמְרוֹת:

16. I A. Rabban Gamliel tapasi sanoa:

1. Tee itsellesi rabbi [opettaja],
2. ja pysy erossa epäroinnistä,
3. äläkä maksa liikaa kymmenyksiä arvauksen perusteella.

י. שְׁמַעוֹן בְּנוֹ אֹמֵר, כָּל יָמַי גִּדְלֹתַי בֵּין הַחֲכָמִים, וְלֹא מִצָּאתִי לְגוֹף טוֹב
 אֲלֵא שְׁתִּיקָה. וְלֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֶקֶר, אֲלֵא הַמַּעֲשֶׂה. וְכָל הַמְרַבֶּה
 דְּבָרִים, מֵבִיא חֲטָא:

17. II A. Šimon hänen poikansa sanoo:

1. Kaiket päiväni olen kasvanut viisaiden [oppineiden] keskellä, enkä ole löytänyt ruumille [mitään muuta] hyvää, paitsi hiljaisuus.

2. Ja ei opiskelu ole pääasia, vaan tekeminen.

3. Ja jokainen jolla on paljon sanoja, syyllistyy syntiin.

יח. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר, עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל
 הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשְּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ח), אֱמֶת וּמִשְׁפָּט שְׁלוֹם שְׁפָטוּ
 בְּשַׁעֲרֵיכֶם:

18. III A. Rabban Šimon ben Gamliel sanoo: Maailma seisoo kolmen asian varassa:

1. Oikeuden [tuomion] varassa

2. ja totuuden varassa

3. ja rauhan varassa,

B. niin kuin on sanottu (Sakarja 8:16): *Totuutta ja rauhan oikeutta tuomitkaa porteissanne* [suora käänös Raamatun tekstistä].

Luku 2

פְּרָק ב

א. רַבִּי אֹמֵר, אִיזוֹהֵי דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׂיָבוֹר לוֹ הָאָדָם, כָּל שֶׁהִיא תִפְאָרֶת
 לְעוֹשֶׂיהָ וְתִפְאָרֶת לוֹ מִן הָאָדָם. וְהוּי זֶהִיר בְּמִצְוָה קְלָה כְּבַחֲמוּדָה, שְׂאִין
 אֶתָּה יוֹדֵעַ מִתֵּן שְׂכָרְךָ שֶׁל מִצְוֹת. וְהוּי מְחַשֵּׁב הַפְּסֵד מִצְוָה כְּנֹגֵד שְׂכָרָה,
 וְשֹׁכֵר עֵבֶרָה כְּנֹגֵד הַפְּסֵדָה. וְהִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים וְאִי אֶתָּה בָּא לְיָדֶי
 עֵבֶרָה, דַּע מָה לְמַעַלָּה מִמֶּךָ, עֵין רוֹאָה וְאֵזֶן שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בִּפְסָפֵר
 נִכְתָּבִין:

1. I A. Rabbi sanoo: Mikä on se suora polku, joka ihmisen tulisi valita itselleen? Mikä tahansa on ihanuus sille joka sen tekee, ja ihanuus ihmisiltä [ihmisten silmissä].

II B. Ole varovainen niin helpossa käskyssä kuin vaikeassakin, sillä sinä et tiedä millainen on käskyn palkkio.

C. Ja huomaa käskyn menetys sen palkkiota vastaan,

D. ja rikoksen palkkio sen menetystä vastaan.

- III E. Kiinnitä silmäsi kolmeen asiaan, niin et joudu rikkomuksen käsiin,
 F. tiedä mitä on yläpuolellasi:
 G. 1. Näkevä silmä
 2. ja kuuleva korva,
 3. ja kaikki tekosi on kirjoitettu kirjaan.

ב. רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר, יפה תלמוד תורה עם
 דרך ארץ, שיגיעת, שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה,
 סופה בטלה וגוררת עון. וכל העמלים עם הצבור, יהיו עמלים עמהם
 לשם שמים, שזכות אבותם מסייעתן וצדקתם עומדת לעד. ואתם, מעלה
 אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם:

2. I A. Rabban Gamliel, rabbi Jehuda HaNasin poika, sanoo: Tooran opiskelu on kaunista
 maan tavan [työnteon] kanssa, sillä työnteko yhdistää kaksi yhteen ja saa unohtamaan synnin.
 B. Ja kaikki Toora [opiskelu], joka ei ole yhdistetty työntekoon, on lopulta ajanhukkaa ja
 saa aikaan synnin.
 II C. Ja kaikki jotka näkevät vaivaa yhteisön kanssa – nähkööt vaivaa heidän kanssaan
 Taivasten Nimen tähden –
 D. sillä heidän isiensä aikaansaannos auttaa heitä, ja heidän [isiansä] vanhurskautensa
 seisoo [pysyy] ainaaan.
 E. Ja te, minä nostan teille suuren palkkion, siitä mitä olette tehneet [yhteisön vaatimasta
 työstä vain teidän omaksi ansioksenne].

ג. הוו זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן. נראין
 כאוהבין בשעת הנאתן. ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו:

3. III A. Varokaa viranomaisia, he eivät ole tekemisissä ihmisten kanssa kuin omaksi
 hyödykseen.
 B. He näyttävät ystäviltä kun siitä on heille hyötyä, mutta he eivät seiso kenenkään rinnalla
 kun tällä on ahdinko.

ד. הוא היה אומר, עשה רצונו כרצונה, כדי שיעשה רצונה כרצונו. בטל
 רצונה מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונה. היל אומר,
 אל תפרוש מן הצבור, ואל תאמן בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את
 חברך עד שתגיע למקומו, ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו
 להשמע. ואל תאמר לכשאפנה אנשנה, שמא לא תפנה:

4. IV A. Hän tapasi sanoa: Tee hänen tahtonsa [omaksi] tahdoksesi niin, että hän tekee sinun

tahtosi [omana] tahtonaan.

B. Pane syrjään [oma] tahtosi hänen tahtonsa edessä niin, että hän panee syrjään toisten tahdon sinun tahtosi edessä.

- I C.** Hillel sanoo: Älä hajaannu yhteisöstä,
- II D.** äläkä usko [luota] itseesi kuolinpäivääsi saakka,
- III E.** äläkä tuomitse lähimmäistäsi ennen kuin olet hänen paikallaan,
- IV F.** äläkä sano sanaa, jota ei tule kuulla, sillä lopulta se [kuitenkin] kuullaan.
- V G.** äläkä sano, opiskelen [sitten] kun minulla on [siihen] aikaa, ehkä sinulla ei [koskaan] tule olemaan aikaa.

ה. הוא היה אומר, אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן
למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל המרבה בסחורה מחכים. ובמקום
שאין אנשים, השתדל להיות איש:

5. **A.** Hän tapasi sanoa:
1. Kukaan oppimaton ei pelkää syntiä,
  2. eivätkä maalaiset [oppimattomat] ole hurskaita,
  3. eikä ujo opi,
  4. eikä ankara [osaa] opettaa,
  5. eikä kukaan jolla on paljon kaupankäyntiä [bisnestä] voi viisastua.
- B.** Paikassa jossa ei ole miehiä [ihmisiä], yritä olla mies [ihminen].

ו. אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני המים. אמר (לה), על
ראשפת, אטפוד. וסוף מטיפוד יטופון:

6. **A.** Vieläpä: hän näki erään pääkallon kellumassa veden pinnalla. Hän sanoi sille: Koska hukutit [muita], he hukuttavat sinut. Ja lopuksi hukuttajasi hukkuvat.

ז. הוא היה אומר, מרבה בשר, מרבה רמה. מרבה נכסים, מרבה דאגה.
מרבה נשים, מרבה כשפים. מרבה שפחות, מרבה זמה. מרבה עבדים,
מרבה גזל. מרבה תורה, מרבה חיים. מרבה ישיבה, מרבה חכמה.
מרבה עצה, מרבה תבונה. מרבה צדקה, מרבה שלום. קנה שם טוב,
קנה לעצמו. קנה לו דברי תורה, קנה לו חיי העולם:

7. **A.** Hän tapasi sanoa:
1. Paljon lihaa, paljon matoja [tai: Mitä enemmän lihaa, sitä enemmän matoja, jne.].
  2. Paljon omaisuutta, paljon tuskaa.
  3. Paljon vaimoja, paljon noituutta.
  4. Paljon palvelijattaria, paljon juonia.
  5. Paljon palvelijoita, paljon varkautta.

- B. 6. Paljon Tooraa, paljon elämää.
- 7. Paljon ješivaa [opiskelua], paljon viisautta.
- 8. Paljon neuvoa, paljon ymmärrystä.
- 9. Paljon vanhurskautta [oikeamielisyyttä], paljon rauhaa.
- C. [Jos] on hankkinut hyvän nimen [maineen], on hankkinut itsensä.
- D. [Jos] on hankkinut itselleen Tooran sanoja, on hankkinut itselleen elämän tulevassa maailmassa.

ת. רבן יוחנן בן זכאי קבל מהליל ושפמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לך נוצרת. חמשה תלמידים היו לו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן, רבי אליעזר בן הרקנוס, ורבי יהושע בן חנניה, ורבי יוסי הכהן, ורבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערך. הוא היה מונה שבחן. רבי אליעזר בן הרקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניה, אשרי יולדתו. רבי יוסי הכהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערך, מעין המתגבר. הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הרקנוס בכף שניה, מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הרקנוס אף עמהם, ורבי אלעזר בן ערך בכף שניה, מכריע את כלם:

8. A. Rabban Johanan ben Zakkai vastaanotti Hilleliltä ja Šammailta.
 B. Hän tapasi sanoa:
 1. Jos olet opiskellut paljon Tooraa,
 2. älä pidä [sen vuoksi] itseäsi hyvänä,
 3. sillä sitä varten sinut luotiin.
 C. Rabban Johanan ben Zakkailla oli viisi opetuslasta, he olivat nämä: rabbi Eliezer ben Hurqnos, ja rabbi Jehošua ben Hananja, ja rabbi Jose HaKohen, ja rabbi Šimon ben Netanel, ja rabbi Elazar ben Arak.
 D. Hän luetteli heidän hyvät ominaisuutensa.
 E. Rabbi Eliezer ben Hurqnos: Kalkittu kaivo, joka ei hävitä tippaakaan.
 F. Rabbi Jehošua ben Hananja: Autuas on hänen synnyttäjänsä.
 G. Rabbi Jose HaKohen: Uskollinen.
 H. Rabbi Šimon ben Netanel: Syntiä pelkäävä.
 I. Rabbi Elazar ben Arak: Tulviva lähde.
 J. Hän tapasi sanoa: Jos kaikki Israelin viisaat olisivat vaakakupissa, ja Eliezer ben Hurqnos toisessa kupissa, hän painaisi alas heidät kaikki.

K. Abba Šaul sanoo hänen nimessään: Jos kaikki Israelin viisaat olisivat vaakakupissa ja rabbi Eliezer ben Hurqnos vielä siinä heidän kanssaan, ja rabbi Elazar ben Arak toisessa kupissa, hän painaisi alas heidät kaikki.

ט. אָמַר לָהֶם, צָאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהֵי דַרְךְ יִשְׂרָאֵל שְׂיִדְבֵּק בָּהּ הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עֵין טוֹבָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, חָבֵר טוֹב. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, שָׁכֵן טוֹב. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַרוֹאֶה אֶת חֲנוּלָד. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לֵב טוֹב. אָמַר לָהֶם, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ מִדְּבָרֵיכֶם, שְׁבַכְלָל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם. אָמַר לָהֶם צָאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹהֵי דַרְךְ רָעָה שְׂיִתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, עֵין רָעָה. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר, חָבֵר רָע. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, שָׁכֵן רָע. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, הַלּוֹה וְאִינוּ מְשֻׁלָּם. אַחַד הַלּוֹה מִן הָאָדָם, כְּלוֹה מִן הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים לז), לּוֹה רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלָם, וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לֵב רָע. אָמַר לָהֶם, רוֹאֶה אֲנִי אֶת דְּבָרֵי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ מִדְּבָרֵיכֶם, שְׁבַכְלָל דְּבָרָיו דְּבָרֵיכֶם:

9. A. Hän sanoi heille: Menkää ja katsokaa mikä on se suora tie, jolla ihmisen tulee pysyä.
B. Rabbi Eliezer sanoo: Hyvä silmä.
C. Rabbi Jehošua sanoo: Hyvä ystävä.
D. Rabbi Jose sanoo: Hyvä naapuri.
E. Rabbi Šimon sanoo: Syntymän näkijä [edeltänäkijä].
F. Rabbi Elazar sanoo: Hyvä sydän [hyvä tahto].
G. Hän sanoi heille: Minä näen Elazar ben Arakin sanat [parhaimmiksi] teidän sanoistanne, sillä hänen sanansa sisältävät teidän [muiden kaikki] sananne.
H. Menkää ja katsokaa mikä on se paha tie, jolta ihmisen tulee pysyä kaukana.
I. Rabbi Eliezer sanoo: Paha silmä [kateellisuus].
J. Rabbi Jehošua sanoo: Paha ystävä.
K. Rabbi Jose sanoo: Paha naapuri.
L. Rabbi Šimon sanoo: Lainaja joka ei maksa takaisin.
M. Lainata ihmiseltä on sama [asia] kuin lainata Kaikkiallaolevalta, Siunattu-Hän, niin kuin on sanottu (Psalmi 37:21): *Pahantekijä lainaa, mutta ei maksa takaisin, mutta oikeamielinen armahtaa ja antaa* [suora käänös Raamatun tekstistä].
N. Rabbi Elazar sanoo: Paha sydän.
O. Hän sanoi heille: Minä näen Elazar ben Arakin sanat [parhaimmiksi] teidän sanoistanne, sillä hänen sanansa sisältävät teidän [muiden kaikki] sananne.

י. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה (שְׁלֹשָׁה) דְּבָרִים. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ, וְאַל תְּהִי נוֹחַ לְכַעוֹס. וְשׁוֹב יוֹם אַחַד לְפָנַי מִיתְתָּךְ.

וְהָיָה מִתְחַמֵּם כְּנֹגֵד אֹרֶן שֶׁל חֲכָמִים, וְהָיָה זֶהִיר בְּגַחְלָתָן שֶׁלֹּא תִכּוֹה,
שְׁנִישִׁיכְתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל, וְעִקִּיצְתָן עִקִּיצַת עֶקְרָב, וְלִחְיִשְׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף,
וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּנִחְלֵי אִשׁ:

10. A. He [kolme] sanoivat kolme asiaa:
B. Rabbi Eliezer sanoo:
1. Olkoon ystävällesi [osoitettu] kunnia sinulle [yhtä] arvokas kuin itsellesi [osoitettu] kunnia,
C. 2. äläkä ole helposti vihastuva.
D. 3. Ja tee parannus yhtenä päivänä [päivää] ennen kuolemaasi.
E. 1. Ja lämmittele viisaiden [oppineiden] tulen edessä, mutta varo heidän hiiliään ettet polttaisi itseäsi,
F. 2. heidän puremansa on ketun purema, ja heidän pistöksensä on skorpionin pistos, ja heidän sihinänsä käärmeen sihinä,
G. 3. ja kaikki heidän sanansa ovat kuin tulisia hiiliä.

יא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר, עֵין הָרָע, וַיִּצֶר הָרָע, וְשִׁנְאַת הַבְּרִיּוֹת, מוֹצִיאִין אֶת
הָאָדָם מִן הָעוֹלָם:

11. A. Rabbi Jehošua sanoo:
1. Paha silmä [kateellisuus],
2. pahan himo,
3. ja luotujen [ihmisten] viha, työntää ihmisen pois maailmasta.

יב. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, יְהִי מָמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ. וְהִתְקַן עֲצֻמְךָ
לְלָמוֹד תּוֹרָה, שְׂאִינָה יִרְשָׁה לְךָ. וְכָל מַעֲשֵׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם:

12. A. Rabbi Jose sanoo:
1. Olkoon ystäväsi mammona sinulle yhtä arvokas kuin omasi.
B. 2. Valmista itsesi opiskelemaan Tooraa,
C. sillä se ei tule sinulle perintönä.
D. 3. Ja kaikki tekosi olkoot [tehty] Taivasten Nimelle.

יג. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, הָיָה זֶהִיר בְּקִרְיַאת שְׁמַע (וּבִתְפִלָּה). וְכִשְׂאֵתָה
מִתְפִּילֵל, אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קָבַע, אֲלָא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לְפָנֵי הַמָּקוֹם
בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאָמַר (יואל ב'), כִּי תִנּוֹן וְרַחֲמוּם הוּא אֲרָךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד
וְנָחָם עַל הָרָעָה. וְאֵל תְּהִי רָשָׁע בְּפָנֵי עֲצֻמְךָ:

13. A. Rabbi Šimon sanoo:
B. 1. Ole varovainen ‘Šeman’ [tärkein rukous juutalaisuudessa] ja rukouksen lukemisessa.

- C. 2. Ja kun rukoilet, älä tee rukouksestasi rituaalia,
 D. vaan armon ja laupeuden [anomista] Kaikkialtaolevalta, Siunattu-Hän, niin kuin on sanottu (Jooel 2:13): *Sillä Hän on armollinen ja laupias, hidas vihaamaan ja suuri armossa, ja katuu paha* [suora käännös Raamatun tekstistä].
 E. 3. Älköönkä olko pahuutta omissa silmissäsi.

יד. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָיִי שָׂקוּד לְלִמּוּד תּוֹרָה, (וְדַע) מַה שְּׁתָּשִׁיב
 לְאַפִּיקוֹרוֹס. וְדַע לְפָנַי מִי אֶתָּה עֵמֶל. וְנֶאֱמַן הוּא בֵּעַל מְלֶאכֶתֶךָ שִׁישְׁלֶם
 לָךְ שְׂכָר פְּעֻלָּתֶךָ:

14. A. Rabbi Elazar sanoo:
 1. Ole ahkera opiskelemaan Tooraa,
 B. 2. ja tiedä mitä vastaat epikurolaiselle [filosofille].
 C. 3. Ja tiedä kenen edessä näet vaivaa.
 D. Ja työsi herra [työnantaja] olisi uskollinen niin, että maksaisi sinulle palkan teoistasi.

טו. רַבִּי טַרְפוֹן אָמַר, הַיּוֹם קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה, וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים,
 וְהַשְּׂכָר הַרְּבִיהַ, וּבֵעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק:

15. A. Rabbi Tarfon sanoo:
 1. Päivä on lyhyt
 2. ja työtä on runsaasti,
 3. mutta työntekijät ovat laiskoja,
 4. ja palkka on korkea,
 5. ja talon herra [työnantaja] hoputtaa.

טז. הוּא הָיָה אָמַר, לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לְגִמּוּר, וְלֹא אֶתָּה בֶן חוֹרֵין
 לְבָטֵל מִמְּנָה. אִם לְמַדַּת תּוֹרָה הַרְּבִיהַ, נוֹתְנִים לָךְ שְׂכָר הַרְּבִיהַ. וְנֶאֱמַן
 הוּא בֵּעַל מְלֶאכֶתֶךָ שִׁישְׁלֶם לָךְ שְׂכָר פְּעֻלָּתֶךָ. וְדַע, מִתַּן שְׂכָרְךָ שֶׁל
 צְדִיקִים לְעֵתִיד לָבוֹא:

16. I A. Hän tapasi sanoa: Sinun tehtäväsi ei ole lopettaa [työtä], etkä ole vapaa lähtemään siitä pois.
 II B. Jos olet opiskellut paljon Tooraa, he antavat sinulle suuren palkkion.
 III C. Ja työsi herra [työnantaja] on uskollinen niin, että maksaa sinulle palkan teoistasi.
 D. Ja tiedä, millainen on vanhurskauden [oikeamielisyyden] palkkio tulevana aikana.

Luku 3

פָּרָק ג

א. עֲקֵבִיָּא בֶן מַהֲלָלָאֵל אָמַר, הִסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים וְאִין אֶתָּה בָּא

לִידֵי עֵבֶרָה. דַּע, מֵאֵין בָּאֵת, וְלֹאֵן אֶתָּה הוֹלֵךְ, וְלִפְנֵי מִי אֶתָּה עֹתִיד
 לָתֵן דֵּין וְחֶשְׁבוֹן. מֵאֵין בָּאֵת, מִטְּפָה סְרוּחָה, וְלֹאֵן אֶתָּה הוֹלֵךְ, לְמִקּוֹם
 עֹפֵר רָמָה וְתוֹלְעָה. וְלִפְנֵי מִי אֶתָּה עֹתִיד לָתֵן דֵּין וְחֶשְׁבוֹן, לִפְנֵי מֶלֶךְ
 מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

1. **A.** Aqiva ben Mahalalel sanoo: Kiinnitä huomio kolmeen asiaan, niin et joudu rikkomuksen käsiin,
B. Tiedä,
 1. mistä tulet,
 2. ja minne olet menossa,
 3. ja kenen edessä sinun tulee antaa tuomio ja tili.
C. Mistä tulet? Haisevasta tipasta,
D. ja minne olet menossa? Tomun, matojen ja toukkien paikkaan,
E. ja kenen edessä sinun tulee antaa tuomio ja tili? Kuninkaiden Kuninkaan edessä, Pyhä-Siunattu-Hän.

ב. רַבִּי חַנִּינָא סִגְן הַכֹּהֲנִים אָמַר, הָיִי מְתַפִּיל לְבִשְׁלוּמָה שֶׁל מַלְכוּת,
 שְׂאֵלְמִילָא מוֹרְאָה, אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלָעוּ. רַבִּי חַנִּינָא בֶן תֶּרְדִּיּוֹן
 אָמַר, שְׁנַיִם שְׂיוֹשְׁבֵין וְאֵין בֵּינֵיהֶן דְּבָרֵי תוֹרָה, הָרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִידִים,
 שְׁנַאֲמַר (תהלים א), וּבְמוֹשֵׁב לְצִידִים לֹא יִשָּׁב. אָבָל שְׁנַיִם שְׂיוֹשְׁבֵין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם
 דְּבָרֵי תוֹרָה, שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם, שְׁנַאֲמַר (מלאכי ג), אִזְ נִדְּבָרוּ יִרְאֵי יְיָ
 אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשָׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוֹרֹת לְפָנָיו לִירְאֵי יְיָ
 וְלִחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ. אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם. מִנִּין שְׂאֵפְלוּ אַחַד שְׂיוֹשֵׁב וְעוֹסֵק
 בַּתּוֹרָה, שְׂהַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר, שְׁנַאֲמַר (איכה ג), יֵשֵׁב בְּרָד
 וַיִּדְּם כִּי נָטַל עָלָיו:

2. **A.** Rabbi Hanina, pappien päämies [ylipapin alainen], sanoo: Rukoilkaa rauhaa hallinnolle,
B. koska jos sillä ei ole sen [ansaitsemaa] pelkoa, mies nielee lähimmäisensä elävältä.
C. Rabbi Hanina ben Teradjon sanoo: [Jos] kaksi istuu yhdessä, mutta heidän välillään ei
 ole Tooran sanoja, se on pilkkaajien istuin,
D. niin kuin on sanottu (Psalmit 1:1): *Älä istu pilkkaajien istuimella* [suora käänнос
 Raamatun tekstistä].
E. Vaan kun kaksi istuu yhdessä ja heidän välillään on Tooran sanoja, heidän välillään on
 [myös Herran] Läsnäolo,
F. niin kuin on sanottu (Malakia 3:16): *Sitten Herraa pelkäävät puhuivat toinen toiselleen ja
 Herra tarkkasi ja kuuli, ja se kirjoitettiin Hänen edessään muistamisen kirjaan Herraa pelkääville ja*

Hänen Nimeään ajatteleville [suora käännös Raamatun tekstistä].

G. Ei mitään minulle vaan kahdelle.

H. Kuinka [tiedän, jos] vaikka yksi istuu ja tutkii Tooraa, että Pyhä-Siunattu-Hän varaa tälle palkkion?

I. niin kuin on sanottu (Valitusvirret 3:28): Hän istukoon yksin ja olkoon vaiti, sillä Hän on asettanut [sen] hänen päälleen [suora käännös Raamatun tekstistä].

ג. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, שְׁלֹשָׁה שְׂאֲכָלוּ עַל שְׁלֶחַן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה, כְּאֵלוּ אֲכָלוּ מִזִּבְחֵי מִתִּים, שְׁנֵאמַר (ישעיה כח), כִּי כָּל שְׁלֶחָנוֹת מְלֵאוּ קִיא צֹאֵה בְּלִי מָקוֹם. אָבֵל שְׁלֹשָׁה שְׂאֲכָלוּ עַל שְׁלֶחַן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַרֵי תוֹרָה, כְּאֵלוּ אֲכָלוּ מִשְׁלֶחָנוֹ שֶׁל מָקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאמַר (יחזקאל מא), וַיִּדְבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה':

3. A. Rabbi Šimon sanoo: Kolme, jotka syövät saman pöydän ympärillä eivätkä puhu Tooran sanoista, se on kuin he söisivät kuolleiden uhreista [Psalmit 106:28],

B. niin kuin on sanottu (Jesaja 28:8): Sillä kaikki pöydät ovat täynnä oksennusta, [ja] saastaa eikä [ole puhdasta] paikkaa [suora käännös Raamatun tekstistä].

C. Mutta kolme, jotka syövät saman pöydän ympärillä ja puhuvat Tooran sanoista, se on kuin he söisivät Kaikkiallaolevan pöydästä, Siunattu-Hän,

D. niin kuin on sanottu (Hesekiel 41:22): Ja Hän sanoi minulle: Tämä on se pöytä, joka on Herran kasvojen edessä [suora käännös Raamatun tekstistä].

ד. רַבִּי חֲנִינְיָא בֶּן חֲכִינְאִי אוֹמֵר, הִנְעוֹר בְּלִילָה וְהִמְהִילָךְ בְּדֶרֶךְ יַחֲדֵיךָ וְהִמְפְּנֶה לְבוֹ לְבַטָּלָה, הֲרִי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ:

4. A. Rabbi Hananja ben Hakinai sanoo:

1. [Se joka] nousee yöllä ylös

2. ja [se joka] kulkee tiellä itsekseen

3. ja [se joka] kääntää sydämensä turhuuteen,

B. juuri hän [joutuu] vastaamaan sielustaan.

ה. רַבִּי נְחוֹנְיָא בֶּן הֶקְנָה אוֹמֵר, כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו עַל תוֹרָה, מֵעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ. וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עַל תוֹרָה, נוֹתֵנִין עָלָיו עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ:

5. A. Rabbi Nehunja ben HaQana sanoo: Jokainen, joka ottaa päälleen Tooran ikeen, siirtää yltään valtion ikeen ja maan tavan [työnteon] ikeen.

B. Jokainen, joka siirtää yltään Tooran ikeen, ottaa päälleen valtion ikeen ja maan tavan [työnteon] ikeen.

ו. רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניה אומר, עשרה שיושבין ועוסקין בתורה, שכינה שרויה ביניהם, שנאמר (תהלים פב), אלהים נצב בערת אל ומנין אפלו חמשה (עמוס ט), שנאמר, ואגדתו על ארץ יסדה. ומנין אפלו שלשה, שנאמר (תהלים פב), בקרב אלהים ישפט. ומנין אפלו שנים, שנאמר (מלאכי ג), אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע וגו'. ומנין אפלו אחד, שנאמר (שמות כ), בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיה:

6. **A.** Rabbi Halafta ben Dosa Kefar Hananjasta sanoo: Kymmenen, jotka istuvat ja tutkivat Tooraa, heidän välilleen tulee [Herran] Läsnäolo,
B. niin kuin on sanottu (Psalmit 82:1): *Jumala seisoo Jumalan kokouksessa* [suora käänös Raamatun tekstistä].
C. Mistä [tiedämme] jospa viisi? Niin kuin on sanottu (Aamos 9:6): *Ja joukkonsa Hän on perustanut maan päälle* [suora käänös Raamatun tekstistä].
D. Mistä [tiedämme] jospa kolme? Niin kuin on sanottu (Psalmit 82:1): *Hän tuomitsee jumalten [tuomarien] kesellä* [suora käänös Raamatun tekstistä].
E. Mistä [tiedämme] jospa kaksi? Niin kuin on sanottu (Malakia 3:16): *Silloin Herraa pelkäävät sanovat mies ystävälleen [toinen toiselleen] ja Herra kuulee sen ja vastaa jne.* [suora käänös Raamatun tekstistä].
F. Mistä [tiedämme] jospa yksi? Niin kuin on sanottu (2.Moosek 20:24): *Jokaisessa paikassa, jossa teen Nimelleni muiston, tulen luoksesi ja siunaan sinua* [suora käänös Raamatun tekstistä].

ו. רבי אלעזר איש ברתותא אומר, תן לו משלו, שאתה ושלך שלו. וכן בדרוד הוא אומר (דברי הימים א כט) כי ממה הכל ומידך נתנו לך. רבי שמעון אומר, המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר, מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב פאלו מתחייב בנפשו:

7. **A.** Rabbi Elazar Bartotalainen sanoo: Anna Hänelle mikä on Hänen, sillä sinä ja [kaikki] se mikä on sinulla on Hänen.
B. Ja näin hän sanoo Daavidista (1.Aikakirja 29:14): *Sillä Sinusta on kaikki ja Sinun [omasta] kädestäsi olemme antaneet Sinulle* [suora käänös Raamatun tekstistä].
C. Rabbi Šimon sanoo: [Se joka] kulkee tiellä ja toistaa [Tooran Mišna-traditiota] ja keskeyttää [tradition] toistonsa ja sanoo: Miten suloinen [onkaan] tuo puu ja miten suloinen tuo uudispelto; hänen päälleen tulee se mitä on kirjoitettu, ikään kuin hän [joutuisi] vastaamaan sielustaan.

ת. רבי דוסֵתַאי בְּרַבִּי יַנַּאי מְשׁוּם רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, כָּל הַשׁוֹכֵחַ דְּבַר אֶחָד מִמִּשְׁנֵתוֹ, מֵעֵלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאֵלוֹ מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ, שְׁנֵאמַר (דברים ד), רַק הַשְּׁמֵר לָךְ וְשָׁמַר נִפְשֶׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ. יְכוּל אֲפֵלוֹ תִקְפֶּה עָלָיו מִשְׁנֵתוֹ, תִּלְמוּד לֹמַר (שם) וּפֶן יִסּוּרוּ מִלְּבָבְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, הָא אֵינוֹ מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ עַד שִׁיֵּשֵׁב וַיִּסְרֶם מִלְּבוֹ:

8. **A.** Rabbi Dosetai, rabbi Jannain [mukaan], rabbi Meirin nimessä, sanoo: Jokainen joka unohtaa yhden sanan [tradition] toistostaan, hänen päälleen tulee se mitä on kirjoitettu, ikään kuin hän [joutuisi] vastaamaan sielustaan,
B. niin kuin on sanottu (5.Mooses 4:9): *Vain varo itseäsi ja varo suuresti sieluasi ettet unohtaisi niitä asioita, joita silmäsi ovat nähneet* [suora käänös Raamatun tekstistä].
C. Onko [tämä] mahdollista [silloinkin] kun hän on opiskellut [liikaa tradition] toistoaan?
D. Kirjoitukset opettaa (5.Mooses 4:9): *Ettei se lähtisi pois sydämestäsi kaikkina elämäsi päivinä* [suora käänös Raamatun tekstistä].
E. Näin hän ei joutu vastaamaan sielustaan kun vasta istuessaan ja poistaessaan sen sydämestään.

ט. רַבִּי חַנִּינָא בֶן דּוּסָא אֹמֵר, כָּל שִׁירָאֵת חֲטָאוֹ קוֹדְמָת לְחַכְמָתוֹ, חַכְמָתוֹ מִתְקַיְמָת. וְכָל שִׁחְכְּמָתוֹ קוֹדְמָת לְיִרְאֵת חֲטָאוֹ, אֵין חַכְמָתוֹ מִתְקַיְמָת. הוּא הָיָה אֹמֵר, כָּל שִׁמְעֵשְׂיוֹ מְרַבִּין מִחַכְמָתוֹ, חַכְמָתוֹ מִתְקַיְמָת. וְכָל שִׁחְכְּמָתוֹ מְרַבָּה מִפְּעֵשְׂיוֹ, אֵין חַכְמָתוֹ מִתְקַיְמָת:

9. **I** **A.** Rabbi Hanina ben Dosa sanoo: Jokainen jonka synnin pelkääminen menee hänen viisautensa edelle, sellaisen viisaus on pysyvä.
B. Ja jokainen jonka viisaus menee hänen synnin pelkäämisensä edelle, sellaisen viisaus ei ole pysyvä.
II **C.** Hän tapasi sanoa: Jokainen jonka teot ovat enemmän kuin hänen viisautensa, sellaisen viisaus on pysyvä.
D. Ja jokainen jonka viisaus on enemmän kuin hänen tekonsa, sellaisen viisaus ei ole pysyvä.

י. הוּא הָיָה אֹמֵר, כָּל שְׁרוּיַח הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיְמָנוּ, רוּיַח הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיְמָנוּ. וְכָל שְׂאֵין רוּיַח הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיְמָנוּ, אֵין רוּיַח הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיְמָנוּ. רַבִּי דּוּסָא בֶן הֶרְפִּינָס אֹמֵר, שְׁנָה שָׁל שְׁחָרִית, וַיֵּין שָׁל צְחָרִים, וְשִׁיחַת הַיְלָדִים, וַיִּשְׁיבַת בְּתֵי כְּנִסְיֹת שָׁל עַמֵּי הָאָרֶץ, מוֹצִיאֵין אֶת הָאָדָם מִן

העולם:

10. III A. Hän tapasi sanoa: Jokainen josta luotujen henki [ihmiset] ihastuu, hänestä [myös] Kaikkiallaolevan Henki ihastuu.
B. Ja jokainen josta luotujen henki ei ihastu, hänestä ei [myöskään] Kaikkiallaolevan Henki ihastu.
C. Rabbi Dosa ben Harkinas sanoo:
1. Nukkuminen aamulla,
2. ja viini keskipäivällä,
3. ja juttelu lasten kanssa,
4. ja istuminen synagoogissa maalaisten [oppimattomien] kanssa, ajaa ihmisen pois maailmasta.

יא. רבי אלעזר המודעי אומר, המחיל את הקדשים, והמבזה את המועדות, והמלבין פני חברו ברבים, והמפר ברית של אברהם אבינו עליו השלום, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה, אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעולם הבא:

11. A. Rabbi Elazar Modailainen sanoo:
1. [Se joka] häpäisee pyhiä [asioita ja esineitä],
2. ja halveksii juhla-aikoja,
3. ja häpäisee lähimmäistään julkisesti,
4. ja luopuu isämme Avrahamin liiton merkeistä, rauha hänen päällään,
5. ja paljastaa Toorasta [sellaisia] puolia [kasvoja] jotka eivät ole [oikean Tooran] vaelluksen mukaisia,
B. vaikkakin hänen kädessään on Tooran [opiskelua] ja hyviä tekoja, hänellä ei ole osaa tulevassa maailmassa.

יב. רבי ישמעאל אומר, הוי קל לראש ונוח לתשחרת, והוי מקבל את כל האדם בשמחה:

12. A. Rabbi Jišmael sanoo:
1. Ole nopea suuremmalle [palvelemisessa]
2. ja tehokas palvelemisessa,
3. ja ota vastaan jokainen ihminen ilolla.

יג. רבי עקיבא אומר, שחוק וקלות ראש, מרגילין לערוה. מסורת, סיג לתורה. מעשרות, סיג לעשר. נדרים, סיג לפרישות. סיג לחכמה, שתיקה:

13. A. Rabbi Aqiva sanoo:

- 1. Nauru ja kevyt pää johtavat säädyttömyyteen.
- B. 2. [Mišna-]traditio on aita Tooralle [ympäri].
- C. 3. Kymmenykset ovat aita rikkaudelle [hyvinvoinnille].
- D. 4. Lupaukset ovat aita kieltäytymiselle.
- E. 5. Aita viisaudelle on hiljaisuus.

יד. הוא הָיָה אוֹמֵר, חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם. חֶבֶה יִתְרָה נֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ט), כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. חֶבִיבֵין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּבְרָאוּ בָנִים לַמָּקוֹם. חֶבֶה יִתְרָה נֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּבְרָאוּ בָנִים לַמָּקוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד), בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. חֶבִיבֵין יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה. חֶבֶה יִתְרָה נֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה שָׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ד), כִּי לָקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם, תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ:

14. I A. Hän tapasi sanoa: Ihminen on rakas, koska hänet luotiin [Jumalan] kuvaksi.
 B. [Vielä] suurempi rakkaus on [se että] hänen on [annettu] tietää, että hänet on luotu kuvaksi,
 C. niin kuin on sanottu (1.Mooses 9:6): *Sillä Jumalan kuvaksi Hän teki ihmisen* [suora käänös Raamatun tekstistä].
 II D. Israelilaiset ovat rakkaita, koska heitä kutsutaan Kaikkiallaolevan lapsiksi.
 E. [Vielä] suurempi rakkaus on [se että] heidän on [annettu] tietää, että he ovat Kaikkiallaolevan lapsia,
 F. niin kuin on sanottu (5.Mooses 14:1): *Te olette Herran Jumalanne lapsia* [suora käänös Raamatun tekstistä].
 III G. Israelilaiset ovat rakkaita, koska heille on annettu arvokas asia.
 H. [Vielä] suurempi rakkaus on [se että] heidän on [annettu] tietää, että heille on annettu arvokas asia, jossa maailma luotiin,
 I. niin kuin on sanottu (Sananlaskut 4:2): *Sillä Hän antoi meille hyvän opetuksen. Älkää hylätkö Tooraani* [suora käänös Raamatun tekstistä].

טז. הַכֹּל צְפוּי, וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה, וּבְטוֹב הָעוֹלָם נִדוּן. וְהַכֹּל לְפִי רֵב הַמַּעֲשֵׂה:

15. I A. Kaikki on edeltä nähtyä, ja on annettu [vapaa] valinta,
 II B. ja maailma on tuomittu hyvydessä.
 III C. Ja kaikki on kiinni tekojen määrästä.

טז. הוא הָיָה אוֹמֵר, הַכֹּל נְתוּן בְּעֵרְבוֹן, וּמְצוּדָה פְּרוּסָה עַל כָּל הַחַיִּים. הַחַנוּת פְּתוּחָה, וְהַחֲנוּנֵי מִקִּיף, וְהַפְּנֻקָּם פְּתוּחָה, וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת, וְכָל הָרוּצָה

לְלוּוֹת יָבוֹא וַיְלֹוּהָ, וְהַנִּבְּאִים מַחְזִירִים תְּדִיר בְּכָל יוֹם, וְנִפְרָעִין מִן
הָאָדָם מִדַּעְתּוֹ וְשִׁלָּא מִדַּעְתּוֹ, וַיֵּשׁ לָהֶם עַל מַה שְּׂיִסְמוּכוּ, וְהֵדִין דִּין
אֱמֶת, וְהִכֵּל מִתְקַן לְסַעוּדָה:

16. A. Hän tapasi sanoa:

1. Kaikki on annettu pantiksi,
- B. 2. ja verkko on laskettu kaikkien elävien päälle.
- C. 3. Kauppa on avattu,
4. ja kauppias antaa lainaa,
5. ja tilikirja on avattu,
6. ja käsi kirjoittaa,
- D. 1. ja jokainen [joka] haluaa lainata tulee lainaamaan,
- E. 2. ja rahankerääjät kiertelivät joka päivä, ja keräävät ihmiseltä tietää hän sitä tai ei,
- F. 3. ja heillä on mihin [he voivat] tukeutua,
- G. 4. ja tuomio on totuuden tuomio,
- H. 5. ja kaikki on valmista aterialle.

י. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר, אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ. אִם אֵין
דֶּרֶךְ אֶרֶץ, אֵין תּוֹרָה. אִם אֵין חֻכְמָה, אֵין יְרָאָה. אִם אֵין יְרָאָה, אֵין
חֻכְמָה. אִם אֵין בִּינָה, אֵין דַּעַת. אִם אֵין דַּעַת, אֵין בִּינָה. אִם אֵין קַמַּת,
אֵין תּוֹרָה. אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין קַמַּת. הוּא הִיָּה אוֹמֵר, כֹּל שְׁחֻכְמָתוֹ מְרַבָּה
מִמַּעֲשָׂיו, לָמָּה הוּא דוֹמָה, לְאֵילָן שְׁעֲנַפָּיו מְרַבִּין וְשָׂרְשָׁיו מַעֲטִין, וְהַרוּחַ
בָּאָה וְעוֹקְרָתוֹ וְהוֹפְכָתוֹ עַל פָּנָיו, שְׁנַאֲמַר (ירמיה יז), וְהָיָה כְּעֶרְעֵר בְּעֶרְבָה
וְלֹא יִרְאָה כִּי יָבוֹא טוֹב וְשָׁכֵן חֲרָרִים בְּמִדְבָּר אֶרֶץ מְלִחָה וְלֹא תֵשֵׁב.
אָבֵל כֹּל שְׁמַעֲשָׂיו מְרַבִּין מִחֻכְמָתוֹ, לָמָּה הוּא דוֹמָה, לְאֵילָן שְׁעֲנַפָּיו
מַעֲטִין וְשָׂרְשָׁיו מְרַבִּין, שְׁאֵפְלוּ כָּל הַרוּחוֹת שְׁבָעוּלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ
אֵין מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ, שְׁנַאֲמַר (שם), וְהָיָה כְּעֵץ שְׁתוּל עַל מַיִם וְעַל
יּוֹבֵל יִשְׁלַח שָׂרְשָׁיו וְלֹא יִרְאָה כִּי יָבֹא חֶם, וְהָיָה עָלָהּ רֵעָנָן, וּבִשְׁנַת
בְּצֻרָתָ לֹא יִדָּאָג, וְלֹא יִמִּישׁ מַעֲשׂוֹת פְּרִי:

17. I A. Rabbi Elazar ben Azarja sanoo: Jos ei ole Tooraa [opetusta], ei ole [myöskään] maan tapaa [oikeaa elämäntapaa maata viljellen].

B. Jos ei ole maan tapaa, ei ole [myöskään] Tooraa.

- II C. Jos ei ole viisautta, ei ole [myöskään] pelkoa [Jumalaa kohtaan].
 D. Jos ei ole pelkoa, ei ole [myöskään] viisautta.
- III E. Jos ei ole ymmärrystä, ei ole [myöskään] tietoa.
 F. Jos ei ole tietoa, ei ole [myöskään] ymmärrystä.
- IV G. Jos ei ole jauhoa [toimeentuloa], ei ole [myöskään] Tooraa.
 H. Jos ei ole Tooraa, ei ole [myöskään] jauhoa.
- I I. Hän tapasi sanoa: Jokainen, jonka viisaus on enemmän kuin hänen tekonsa, mihin häntä verrattaisiin? Puuhun, jossa on paljon oksia, mutta vähän juuria,
 J. ja kun tulee tuuli ja repii sen [ylös maasta] ja kaataa sen kasvoilleen,
 K. niin kuin on sanottu (Jeremia 17:6): *Ja hän on kuin alaston arolla, eikä näe kun tulee hyvää, hän asuu kivierämaassa, suolamaassa, jossa ei asuta* [suora käänös Raamatun tekstistä].
- II L. Mutta jokainen, jonka teot ovat enemmän kuin hänen viisautensa, mihin häntä verrattaisiin? Puuhun, jossa on vähän oksia, mutta paljon juuria,
 M. vaikka kaikki maailman tuulet tulisivat ja puhaltaisivat sitä, ne eivät [voisi] siirtää sitä paikaltaan,
 N. niin kuin on sanottu (Jeremia 17:8): *Ja hän on kuin puu, joka on istutettu veden ääreen, ja joka ojentaa juurensa puroon, eikä näe kun tulee helle, ja sen lehdet pysyvät vihantina, eikä se huolestu kuivista vuosista, eikä lakkaa antamasta hedelmää* [suora käänös Raamatun tekstistä].

יח. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן חֲסִמָּא אוֹמֵר, קִנְיִן וּפְתִיחַי נְדָה, הֵן הֵן גּוֹפֵי הַלְכוֹת.
 תְּקוּפוֹת וְגַמְטְרִיאוֹת, פְּרַפְרָאוֹת לְחֻכְמָה:

18. A. Rabbi Eliezer ben Hisma sanoo: [Lait] lintu-uhreista ja [naisten] kuukautiskierto, katso katso, [ne ovat] keskeisiä vaelluksessa [halakha].
 B. [Juhla-aikojen] laskemiset ja gematriat [kirjainten numeroarvojen laskemiset], ovat viisauden jälkiruokia.

Luku 4

פָּרָק ד

א. בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר, אֵיזְהוּ חָכָם, הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם, שְׁנַאֲמַר (תהלים קיט), מִכָּל מְלַמְדֵי הַשְּׂפִלְתֵי כִי עֲרוּתִיךָ שִׁיחָה לִּי. אֵיזְהוּ גְבוּר, הַכּוֹבֵשׁ אֶת יָצְרוֹ, שְׁנַאֲמַר (משלי טז), טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגְּבוּר וּמִשֵּׁל בְּרוּחוֹ מִלְכָּד עִיר. אֵיזְהוּ עֲשִׂיר הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, שְׁנַאֲמַר (תהלים קכח), יִגִּיעַ כַּפְּיִךָ כִּי תֹאכֵל אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁרִיךָ, בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְטוֹב לָךְ, לְעוֹלָם הַבָּא. אֵיזְהוּ מְכַבֵּד, הַמְּכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת, שְׁנַאֲמַר (שמואל א ב), כִּי מְכַבְּדֵי אֲכַבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ:

1. I A. Ben Zoma sanoo: Kuka on viisas [oppinut]? Se [joka] oppii jokaiselta ihmiseltä,
 B. niin kuin on sanottu (Psalmit 119:99): *Kaikilta opettajiltani olen ottanut ymmärrystä, sillä minä mietiskelen Sinun todistuksiasi* [suora käänös Raamatun tekstistä].
- II C. Kuka on sankari? [Se joka] hallitsee viettinsä [himonsa],
 D. niin kuin on sanottu (Sananlaskut 16:32): *Hidasvihainen on parempi kuin sankari, ja henkensä hallitsija [parempi kuin] kaupungin valloittaja* [suora käänös Raamatun tekstistä].

- III E. Kuka on rikas? Osassaan iloitseva,
 F. niin kuin on sanottu (Psalmit 128:2): *Työsi hedelmä [jota] syöt, on onnesi ja sinulle hyväksi* [suora käännös Raamatun tekstistä].
 G. Onnesi tässä maailmassa. Ja hyväksi sinulle tulevassa maailmassa.
- IV H. Kuka on kunnioitettu? [Se joka] kunnioittaa luotuja [ihmisiä],
 I. niin kuin on sanottu (1.Sam 2:30): *Sillä Minua kunnioittavia kunnioitan ja halveksijani tulevat arvottomiksi* [suora käännös Raamatun tekstistä].

ב. בֶּן עֲזַאִי אוֹמֵר, הָיִי רֵץ לְמִצְוֹה קְלָה (כְּבַח־מִוֶּרָה), וּבִוְרַח מִן הָעֵבְרָה.
 שְׂמִצְוֹה גּוֹרֶרֶת מִצְוֹה, וְעֵבְרָה גּוֹרֶרֶת עֵבְרָה. שְׂשֹׁכֵר מִצְוֹה, מִצְוֹה. וּשְׂכֹר
 עֵבְרָה, עֵבְרָה:

2. A. Ben Azzai sanoo: Juoskaa helpon käskyn [perässä] (kuin aasintammalla), ja paetkaa rikkomuksesta.
 B. Sillä käskyn [tekeminen] vetää [toisen] käskyn [tekemiseen], ja rikkomus vetää [toiseen] rikkomukseen.
 C. Käskyn [tekemisen] palkka on käsky, ja rikkomuksen palkka on rikkomus.

ג. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אַל תְּהִי בִז לְכָל אָדָם, וְאַל תְּהִי מִפְּלִיג לְכָל דָּבָר,
 שְׂאִין לְךָ אָדָם שְׂאִין לוֹ שָׁעָה וְאִין לְךָ דָּבָר שְׂאִין לוֹ מְקוֹם:

3. A. Hän tapasi sanoa: Älä halveksi ketään ihmistä, äläkä vastusta mitään asiaa,
 B. Sillä sinulla ei ole ketään ihmistä, jolla ei olisi aikaansa, ja sinulla ei ole mitään asiaa, jolla ei olisi paikkaansa.

ד. רַבִּי לְוִיטָס אִישׁ יִבְנֶה אוֹמֵר, מְאֹד מְאֹד הָיִי שְׂפֵל רוּחַ, שְׂתִקְנֹת אָנוּשׁ
 רַמָּה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָא אוֹמֵר, כָּל הַמְּחַלְלֵל שֵׁם שָׁמַיִם בְּסִתְרָה, נִפְרָעִין
 מִמֶּנּוּ בְּגִלּוּי. אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מִזִּיד בְּחֻלּוֹל הַשֵּׁם:

4. A. Rabbi Levitas Javnelainen sanoo: Ole hyvin hyvin nöyrä henki, sillä ihmisen toivo on mato.
 B. Rabbi Johanan ben Beroqa sanoo: Jokainen [joka] häpäisee Taivasten Nimen salassa, [saa] maksaa sen julkisesti.
 C. Yksi erehtyy, toinen tekee syntiä pilkaten [Taivasten] Nimeä.

ה. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל (בְּנוֹ) אוֹמֵר, הַלּוֹמֵד תּוֹרָה עַל מְנַת לְלִמָּד, מִסְפִּיקִין
 בְּיָדוֹ לְלָמוֹד וּלְלִמָּד. וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת, מִסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לְלָמוֹד
 וּלְלִמָּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת. רַבִּי צְרוּק אוֹמֵר, אַל תַּעֲשֵׂם עֲטָרָה לְהַתְגַּדֵּל

בָּהֶם, וְלֹא קָרָדוּם לַחֲפוּר בָּהֶם. וְכַךְ הָיָה הַלֵּל אוֹמֵר, וְדֹאשְׁתִּמַּשׁ בְּתַנְא,
חֲלָף. הָא לְמַרְתָּ, כָּל הַנְּהַנְהָ מִדְּבַרֵי תוֹרָה, נוֹטֵל חֲיָיו מִן הָעוֹלָם:

5. **A.** Rabbi Jišmael (hänen poikansa) sanoo: [Se joka] opiskelee Tooraa opettaakseen sitä, he antavat tarpeeksi hänen käteensä [mahdollisuuden] oppia ja opettaa.
B. [Se joka] opiskelee [vain] tehdäkseen, he antavat tarpeeksi hänen käteensä [mahdollisuuden] oppia ja opettaa, noudattaa ja tehdä.
C. Rabbi Sadoq sanoo: Älä tee niistä [Tooran opetus] kruunua kerskatakseksi niillä, äläkä lapiota kaivaaksesi niillä.
D. Niin tapasi Hillel sanoa [arameaksi] (1:13): [Se joka] käyttää kruunua, hukkuu.
E. Tämähän olet oppinut: Jokainen [joka] hyötyy Tooran sanoista, irrottaa elämänsä tästä maailmasta.

ו. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, כָּל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ מְכַבֵּד עַל הַבְּרִיּוֹת.
וְכָל הַמְּחַלְלֵל אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ מְחַלְלֵל עַל הַבְּרִיּוֹת:

6. **A.** Rabbi Jose sanoo: Jokainen [joka] kunnioittaa Tooraa, tulee itse kunnioitetuksi luotujen [ihmisten] taholta.
B. Ja jokainen [joka] häpäisee Tooraa, tulee itse häväistyksi luotujen [ihmisten] taholta.

ז. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּנוֹ אוֹמֵר, הַחוֹשֵׁף עַצְמוֹ מִן הַדִּין, פּוֹרֵק מִמְּנוֹ אֵיבָה
וְגוֹזֵל וְשִׁבּוּעֵת שָׂוָא. וְהֵגֵס לְבוֹ בְּהוֹרָאָה, שׁוֹטֵה רָשָׁע וְגַם רוּחַ:

7. **A.** Rabbi Jišmael hänen poikansa sanoo: [Se joka] pimentää itsensä tuomiosta [kieltäytyy toimimasta tuomarina], vapauttaa itsensä vihollisuudesta ja varkaudesta sekä turhasta valasta.
B. Ja [se jonka] sydän [on tehnyt] päätöksen, on tullut pahantekijäksi ja myös ylpeäksi.

ח. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אֵל תְּהִי דָן יְחִידִי, שְׂאִין דָּן יְחִידִי אֵלָא אַחַד. וְאֵל
תֹּאמַר קְבֹלוּ דַעְתִּי, שְׂהֵן רַשְׁאִין וְלֹא אַתָּה:

ט. רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר, כָּל הַמְּקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעַנִּי, סוֹפּוֹ לְקַיְמָה מֵעַשָׂר.
וְכָל הַמְּבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעַשָׂר, סוֹפּוֹ לְבַטְלָהּ מֵעַנִּי:

י. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, הָיוּ מְמַעַט בְּעֶסֶק, וְעֶסוּק בַּתּוֹרָה. וְהָיוּ שְׂפַל רוּחַ
בְּפָנָיו כָּל אָדָם. וְאִם בִּטְלָתָּ מִן הַתּוֹרָה, יֵשׁ לָךְ בְּטִלִּים הַרְבֵּה פְּגוּמָךְ.
וְאִם עִמְלָתָּ בַּתּוֹרָה, יֵשׁ (לוֹ) שְׂכָר הַרְבֵּה לְתֵן לָךְ:

יא. רבי אליעזר בן יעקב אומר העושה מצוה אחת, קונה לו פרקליט אחר. והעוֹבֵר עֲבָרָה אַחַת, קונה לו קטיגור אחר. תשובה ומעשים טובים, כתרִיס בפני הפרענות. רבי יוחנן הסנדלר אומר, כָּל כְּנִסְיָה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, סוּפָה לְהַתְקִים. וְשֵׁינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, אִין סוּפָה לְהַתְקִים:

יב. רבי אלעזר בן שמוע אומר, יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשליך, וכבוד חברך כמורא רבך, ומורא רבך כמורא שמאים:

יג. רבי יהודה אומר, הוי זהיר בתלמוד, ששנגת תלמוד עולה זרון. רבי שמעון אומר, שלשה כתרִים הם, כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן:

יד. רבי נהוראי אומר, הוי גולה למקום תורה ואל תאמר שהיא תבוא אחריך, שחברריך יקימוה בידך. ואל בינתך אל תשען:

טו. רבי ינאי אומר, אין בידינו לא משלוחת הרשעים ואף לא מיסורי הצדיקים. רבי מתאי בן חרש אומר, הוי מקדים בשלום כל אדם. והוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים:

טז. רבי יעקב אומר, העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתפנס לטרקלין:

יז. הוא היה אומר, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה:

יח. רבי שמעון בן אלעזר אומר, אל תרצה את חברך בשעת כעסו, ואל תנחמנו בשעה שמתו מטל לפניו, ואל תשאל לו בשעת נדרו, ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו:

יט. שמואל הקהן אומר (משלי כד), בנפל אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך, פן יראה יי ורע בעיניו והשיב מעליו אפו:

כ. אלישע בן אבויה אומר, הלומד ילד למָה הוא דומה, לדיו כתובה על גיר חָדָשׁ. והלומד זקן למָה הוא דומה, לדיו כתובה על גיר מחוק. רבי יוסי בר יהודה איש כפר הבבלי אומר, הלומד מן הקטנים למָה הוא דומה, לאוכל ענבים קהות ושותה יין מגתו. והלומד מן הזקנים למָה הוא דומה, לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן. רבי אומר, אל תסתכל בקנקן, אלא במָה שיש בו. יש קנקן חָדָשׁ מלא ישן, וישן שאפלו חָדָשׁ אין בו:

כא. רבי אלעזר הקפר אומר, הקנאה והתאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם:

כב. הוא הָיָה אומר, הילודים למות, והמתים להחיות, והחיים לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עַד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה ולא שִׁכְחָה ולא משוא פנים ולא מקח שוחד, שֶׁהַכֹּל שָׁלוֹם. וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֲשׁבוֹן. וְאֵל יִבְטִיחֶךָ יִצְרָךְ שֶׁהַשְּׂאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ, שֶׁעַל כָּרְחֶךָ אַתָּה נוֹצֵר, (ועל כָּרְחֶךָ אַתָּה נוֹלָד), ועל כָּרְחֶךָ אַתָּה חַי, ועל כָּרְחֶךָ אַתָּה מֵת, ועל כָּרְחֶךָ אַתָּה

עֲתִיד לָתֵן דִּין וְחֶשְׁבוֹן לְפָנָי מִלֶּךְ הַמַּלְכִים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

Luku 5

פָּרָק ה

א. בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמָה תִלְמוּד לֹמֵר, וְהֵלֵא בְּמֵאמְרֵי אֶחָד יָכוֹל לְהִבְרָאוֹת אֱלֹא לְהַפְרֵעַ מִן הָרְשָׁעִים שְׂמֵאבְדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת, וְלָתֵן שָׂכָר טוֹב לְצַדִּיקִים שְׂמֵקִימִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת:

ב. עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ, לְהוֹדִיעַ כְּמָה אַרְךְ אַפִּים לְפָנָיו, שְׁכָל הַדוֹרוֹת הָיוּ מְכַעֲסִין וּבָאִין עַד שֶׁהִבִּיא עֲלֵיהֶם אֶת מֵי הַמַּבּוּל. עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם, לְהוֹדִיעַ כְּמָה אַרְךְ אַפִּים לְפָנָיו, שְׁכָל הַדוֹרוֹת הָיוּ מְכַעֲסִין וּבָאִין, עַד שֶׁבֵּא אַבְרָהָם וְקִבֵּל (עָלָיו) שָׂכָר כָּלָם:

ג. עֲשָׂרָה נְסִיווֹנוֹת נִתְּנָה אַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם וְעַמֵּד בְּכָלָם, לְהוֹדִיעַ כְּמָה חֲבָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם:

ד. עֲשָׂרָה נְסִים נַעֲשׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וְעֲשָׂרָה עַל הַיָּם. (עֲשֵׂר מִכּוֹת הִבִּיא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וְעֲשֵׂר עַל הַיָּם). עֲשָׂרָה נְסִיווֹנוֹת נִסּוּ אַבוֹתֵינוּ אֶת הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא בְּמִדְבָּר, שְׂנַאֲמַר (בַּמִּדְבָּר יוֹד), וַיִּנְסּוּ אֹתִי זֶה עֲשֵׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

ה. עֲשָׂרָה נְסִים נַעֲשׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מִרֵיחַ בָּשָׂר הַקְדָּשׁ, וְלֹא הִסְרִיחַ בָּשָׂר הַקְדָּשׁ מֵעוֹלָם, וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים, וְלֹא אֵרֶע קָרִי לְכַהֵן גְּדוֹל בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים, וְלֹא כִבּוּ גִשְׁמִים אִשׁ שֶׁל עֵצֵי הַמַּעֲרָכָה, וְלֹא נִצְחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הָעֶשֶׂן, וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בְּעַמֵּר וּבִשְׂתֵי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים, עוֹמְדִים צְפוּפִים וּמְשִׁתְּחוּיִם

רוּחִים, וְלֹא הַזִּיק נְחֹשׁ וְעֶקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם מֵעוֹלָם, וְלֹא אָמַר אָדָם
לְחַבְרוֹ צַר לִי הַמָּקוֹם שְׂאֵלַיִן בִּירוּשָׁלַיִם:

ו. עֲשֶׂה דְבָרִים נְבִירָאוּ בְעָרְב שֶׁבֶת בֵּין הַשְּׂמֹשׁוֹת, וְאֵלּוּ הֵן, פִּי הָאָרֶץ,
וּפִי הַבְּאֵר, וּפִי הָאֶתוֹן, וְהַקֶּשֶׁת, וְהַמָּז, וְהַמַּטָּה, וְהַשְּׂמִיר, וְהַכְּתָב,
וְהַמְּכָתָב, וְהַלּוּחֹת. וַיֵּשׁ אֹמְרִים, אֵף הַמַּזִּיקִין, וְקַבּוּרְתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
וְאֵילוּ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וַיֵּשׁ אֹמְרִים, אֵף צָבַת בְּצָבַת עֲשׂוּיָה:

ז. שְׁבַעַה דְבָרִים בְּגֻלָּם וְשְׁבַעַה בְּחָכָם. חָכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר בְּפָנַי מִי שֶׁהוּא
גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבְמַנְיָן, וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דְּבַרֵי חֲבֵרוֹ, וְאֵינוֹ נִבְהַל
לְהָשִׁיב שׂוֹאֵל כְּעֵנָיִן וּמַשִּׁיב כְּהַלְכָה, וְאוֹמֵר עַל רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן וְעַל
אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן, וְעַל מָה שְׂלֵא שָׁמַע, אוֹמֵר לֹא שָׁמַעְתִּי, וּמוֹדָה עַל הָאֲמֶת.
וְחַלּוּפִיהֶן בְּגֻלָּם:

ח. שְׁבַעַה מֵינֵי פְרַעְנִיּוֹת בָּאִין לְעוֹלָם עַל שְׁבַעַה גּוּפֵי עֵבֶרָה. מְקַצְתָּן
מֵעֲשָׂרִין וּמְקַצְתָּן אֵינָן מֵעֲשָׂרִין, רָעָה שֶׁל בְּצֻרַת בָּאָה, מְקַצְתָּן רַעֲבִים
וּמְקַצְתָּן שְׁבַעִים. גָּמְרוּ שְׂלֵא לְעֵשׂוֹר, רָעָה שֶׁל מְהוּמָה וְשֶׁל בְּצֻרַת בָּאָה.
וְשְׂלֵא לְטוֹל אֶת הַחֶלֶה, רָעָה שֶׁל כְּלָיָה בָּאָה. דְּבַר בָּא לְעוֹלָם עַל
מִיתוֹת הָאֲמוּרוֹת בְּתוֹרָה שְׂלֵא נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין, וְעַל פִּירוֹת שְׁבִיעִית.
הָרַב בָּאָה לְעוֹלָם עַל עֲנוּי הַדִּין, וְעַל עוֹנוֹת הַדִּין, וְעַל הַמּוֹרִים בְּתוֹרָה
שְׂלֵא כְהַלְכָה:

ט. חִיָּה רָעָה בָּאָה לְעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת שְׂוֵא, וְעַל חֲלוּל הַשֵּׁם. גְּלוּת בָּאָה
לְעוֹלָם עַל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל גְּלוּי עֲרִיּוֹת, וְעַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים,
וְעַל הַשְּׂמִטָּה הָאָרֶץ. בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים הַדְּבַר מְתַרְבֶּה. בְּרַבִּיעִית,

וּבְשַׁבְעֵיתָ, וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעֵיתָ, וּבְמוֹצָאֵי הַחֹג שְׁבֹכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.
בְּרַב־יְעִית, מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שְׁבַשְׁלִישִׁית. בְּשַׁבְעֵיתָ, מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי
שְׁבַשְׁשִׁית. וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעֵיתָ, מִפְּנֵי פִּירוֹת שְׁבִיעֵיתָ. וּבְמוֹצָאֵי הַחֹג שְׁבֹכָל
שָׁנָה וְשָׁנָה, מִפְּנֵי גֹזַל מִתְּנוֹת עֲנִיִּים:

י. אַרְבַּע מִדּוֹת בְּאָדָם. הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלָּה שִׁלָּה, זוֹ מִדָּה בִּינוּנִית.
וַיֵּשׂ אוֹמְרִים, זוֹ מִדַּת סְרוּם. שְׁלִי שִׁלָּה וְשִׁלָּה שְׁלִי, עִם הָאָרֶץ. שְׁלִי שִׁלָּה
וְשִׁלָּה שִׁלָּה, חֲסִיד. שְׁלִי שְׁלִי וְשִׁלָּה שְׁלִי, רָשָׁע:

יא. אַרְבַּע מִדּוֹת בַּיְדְּעוֹת. נוּחַ לְכַעוֹס וְנוּחַ לְרִצּוֹת, יֵצֵא שְׂכָרוֹ בְּהַפְסְדוֹ,
קָשָׁה לְכַעוֹס וְקָשָׁה לְרִצּוֹת, יֵצֵא הַפְסְדוֹ בְּשְׂכָרוֹ קָשָׁה לְכַעוֹס וְנוּחַ
לְרִצּוֹת חֲסִיד. נוּחַ לְכַעוֹס וְקָשָׁה לְרִצּוֹת רָשָׁע:

יב. אַרְבַּע מִדּוֹת בַּתְּלִמִּידִים. מַהֵר לְשִׁמוּעַ וּמַהֵר לְאַבֵּד, יֵצֵא שְׂכָרוֹ
בְּהַפְסְדוֹ. קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה לְאַבֵּד, יֵצֵא הַפְסְדוֹ בְּשְׂכָרוֹ. מַהֵר לְשִׁמוּעַ
וְקָשָׁה לְאַבֵּד, חָכָם. קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וּמַהֵר לְאַבֵּד, זֶה חֵלֶק רָע:

יג. אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתָנִי צְדָקָה. הָרוֹצֵה שְׂיִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיִם, עֵינָיו רָעָה
בְּשֵׁל אַחֲרָיִם. יִתְּנוּ אַחֲרָיִם וְהוּא לֹא יִתֵּן, עֵינָיו רָעָה בְּשֵׁלוֹ. יִתֵּן וְיִתְּנוּ
אַחֲרָיִם, חֲסִיד. לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיִם, רָשָׁע:

יד. אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלֵכֵי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. הוֹלֵךְ וְאֵינּוֹ עוֹשֶׂה, שְׂכָר
הַלִּיכָה בְּיָדוֹ. עוֹשֶׂה וְאֵינּוֹ הוֹלֵךְ, שְׂכָר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ. הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה,
חֲסִיד. לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה, רָשָׁע:

טו. אַרְבַּע מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבֵים לְפָנֵי חֲכָמִים. סְפוּג, וּמְשַׁפֵּךְ, מְשַׁמְרֵת, וְנִפְתָּה.
סְפוּג, שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל. מְשַׁפֵּךְ, שֶׁמְכַנֵּס בָּזוֹ וּמוֹצִיא בָּזוֹ. מְשַׁמְרֵת,

שְׁמוּצִיָּאָה אֶת הַיּוֹן וְקוֹלְטָת אֶת הַשְּׁמָרִים. וְנָפְהָ, שְׁמוּצִיָּאָה אֶת הַקֶּמֶחַ וְקוֹלְטָת אֶת הַסֶּלֶת:

טז. כָּל אֲהָבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר, בְּטֵל דְבָר, בְּטֵלָה אֲהָבָה. וְשִׂאִינָה תְלוּיָה בְדָבָר, אִינָה בְטֵלָה לְעוֹלָם. אִיזוּ הִיא אֲהָבָה הַתְלוּיָה בְדָבָר, זוֹ אֲהָבַת אֲמָנוּן וְתָמָר. וְשִׂאִינָה תְלוּיָה בְדָבָר, זוֹ אֲהָבַת דָּוִד וַיהוֹנָתָן:

יז. כָּל מַחְלוּקַת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, סוּפָה לְהַתְקִיָּם. וְשִׂאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, אִין סוּפָה לְהַתְקִיָּם. אִיזוּ הִיא מַחְלוּקַת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוֹ מַחְלוּקַת הַלֵּל וְשִׁמְאִי. וְשִׂאִינָה לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוֹ מַחְלוּקַת קָרַח וְכָל עֵרְתוֹ:

יח. כָּל הַמְזֻכָּה אֶת הָרַבִּים, אִין מְסַפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. מִשֶּׁה זָכָה וְזָכָה אֶת הָרַבִּים, זְכוּת הָרַבִּים תְלוּי בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ל"ג), צְדָקַת ה' עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל. יָרְבְּעָם חָטָא וְהַחֲטִיא אֶת הָרַבִּים, חָטָא הָרַבִּים תְלוּי בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְכִים א' טו'), עַל חַטָּאוֹת יָרְבְּעָם (בֶּן נֶבֶט) אֲשֶׁר חָטָא וְאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל:

יט. כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הַלְלוֹ, מִיִּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. וְשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אַחֲרֵים, מִתְלַמְּדָיו שֶׁל בְּלָעָם הָרָשָׁע. עֵין טוֹבָה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנִפְשׁ שְׁפָלָה, מִיִּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ. עֵין רָעָה, וְרוּחַ גְּבוּרָה, וְנִפְשׁ רַחְבָּה, מִתְלַמְּדָיו שֶׁל בְּלָעָם הָרָשָׁע. מַה בֵּין תְלַמְּדָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְתַלְמִידָיו שֶׁל בְּלָעָם הָרָשָׁע. תְלַמְּדָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, אוֹכְלִין בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹחַלִין בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי ח'), לְהִנְחִיל אֶהְבִּי יֵשׁ, וְאַצְרַתִּיהֶם אֲמַלֵּא. אָבֵל תְלַמְּדָיו שֶׁל בְּלָעָם הָרָשָׁע יוֹרְשִׁין גִּיהֶנָם וַיּוֹרְדִין לְבָאָר שַׁחַת, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נה'), וְאַתָּה אֱלֹהִים

תורידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני
אבטח בך:

כ. יהודה בן תימא אומר, הוי עז כנמר, וקל פנשר, ורץ פצבי, וגבור
כארי לעשות רצון אביה שבשמים. הוא היה אומר, עז פנים לגיהנם,
ובשת פנים לגן עדן. יהי רצון מלפניך יי אלהינו שתבנה עירך במהרה
בימינו ותן חלקנו בתורתך:

כא. הוא היה אומר, בן חמש שנים למקרא, בן עשר למשנה, בן שלש
עשרי למצות, בן חמש עשרי לתלמוד, בן שמונה עשרה לחפה, בן
עשרים לרהוף, בן שלשים לכת, בן ארבעים לביתה, בן חמשים לעצה,
בן ששים לזקנה, בן שבעים לשיבה, בן שמונים לגבורה, בן תשעים
לשונת, בן מאה כאלו מת ועבד ובטל מן העולם:

כב. בן בג אומר, הפך בה והפך בה, דכלא בה. ובה תחזי, וסיב ובילה
בה, ומנה לא תזוע, שאין לה מדה טובה הימנה. בן הא הא אומר,
לפום צערא אנרא:

סליק מסכת אבות

Avot-traktaatin piilopaikka

Luku 6

פרקי

Tulossa...